

ВИСНОВОК

рецензента, кандидата педагогічних наук, доцента
Олефіренка Тараса Олексійовича
на дисертацію **Бронішевської Оксани Василівни** на тему:
**«Формування наукового світогляду студентів в університетах
Наддніпрянської України ХІХ – 20-х років ХХ століття»**
на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії
галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

Дисертаційне дослідження Бронішевської Оксани Василівни «Формування наукового світогляду студентів в університетах Наддніпрянської України ХІХ – 20-х років ХХ століття» центроване на розгляді науково-світоглядних засад академічної підготовки тогочасного наддніпрянського студентства, яка відбувалася в умовах перехресного впливу формальних та неформальних напрямів діяльності вітчизняних соціальних інститутів на проукраїнській території та за її межами.

Цілеспрямованість діяльності педагогічної спільноти, як указує дисертантка, досліджувалася крізь призму різних соціокультурних детермінант, віддзеркалювала прогресивність розробки та впровадження нових освітніх проєктів, які сукупним чином актуалізували системність реалізації стратегічних завдань загальноосвітнього розвитку.

Бронішевська О. В. показала неоціненний досвід становлення і розвитку освітньої системи Наддніпрянських університетів, що підсилював у той час академічний розвій на теренах Європи, який залишив свій відбиток на особливостях феноменологічного формування. Досить влучно, на наш погляд, автор зауважує, що своєрідна переорієнтація тогочасного освітнього процесу із загально-енциклопедичного до вузькоспеціалізованого була продиктована необхідністю галузевого розвитку, від продуктивності якого залежала ефективність соціокультурного поступу у цілому.

Глобальний, регіональний, національний та локальний рівні відрефлексування значущості досліджуваного історико-педагогічного феномена Бронішевська О. В. окреслила через формування цілісного дослідницького результату, презентованого яскравими фактами із історії розвитку університетів Наддніпрянщини. Систематична реалізація Бронішевською О. В. історико-педагогічних досліджень не вичерпується у змістовому ракурсі, примножуючись у конкретизації фактів історичних періодів.

Поетапність авторського осмислення є спробою фронтального аналізу теоретичного та практичного внеску педагогічних постатей, які всупереч урядовим обмеженням, піднімали на своїх плечах титанічні науково-освітні

просекти та розширювали географію міждержавного співробітництва з науково-освітніми інституціями.

Об'єктивна необхідність розкриття заявленої проблеми у змісті дисертаційного дослідження продиктована етимологічними спотвореннями історичного фактажу зі сторони «кривих дзеркал» ідеологічно-прорадянських начал, націлених на утвердження «залізної завіси» із західними сусідами та привнесення на канву наукового світогляду ідеологічних елементів, що спотворювало соціокультурну картину світосприйняття та світорозуміння тогочасних суб'єктів пізнання.

Відзначимо, що Бронішевською О. В. подано авторське формулювання терміну «науковий світогляд», під яким вона розуміє цілісний погляд на світ, що сформований на основі осягнення суб'єктом пізнання теоретичних та практичних аспектів соціокультурного досвіду.

Дисертантка показує, який неоціненний внесок в утвердження науково-світоглядного базису тогочасного студентства в Наддніпрянських університетах зробили такі знакові, з історико-педагогічної точки зору, постаті, як: Д. Багалій, Й. Блазіус, В. Бузескул, М. Ващенко-Захарченко, В. Вернадський, А. Грузинцев, Г. Де-Метц, К. Кесслер, В. Кирпичов, К.-Д. фон Роммель, Л. Струве, М. Пирогов, А. Синявський, Л. Яновський та інші. Узагальнення неоціненого досвіду та творчої спадщини вищеназваних світочів вітчизняної освіти та науки слугуватиме основою для освітлення затінених сторінок української історії, сприятиме кристалізації прогностичних тенденцій розвитку ступеневої освіти.

Системний аналіз Бронішевською О. В. архівного, рукописного та джерелознавчого фактажу дозволив підсумувати, що за посередництвом феноменологічного формування актуалізувалося питання реформування вітчизняної вищої школи та спостерігалось примноження багатств історико-педагогічної скарбниці в цілому. Відрефлексування прогресивних результатів вітчизняної педагогічної практики уможливило звернення до загальноцивілізаційних починів, підкріплених глибинним аксіологічним змістом їх розвитку.

Окремої уваги заслуговує авторська теоретична модель формування наукового світогляду студента під впливом дискурсивного навчання в умовах полізадачності. Унаочнені дані розробленої моделі віддзеркалюють тісний взаємозв'язок між учасниками освітнього процесу шляхом використання відповідних засобів навчання, оперування відповідними науковими фактами та ініціювання предметного дискурсу.

Поставлені в дисертації завдання були реалізовані в ході наукового дослідження та чітко представлені у висновках дисертації.

Дисертаційне дослідження Бронішевської О. В. є науковим джерелом для науковців, освітян та усіх небайдужих до історичного минулого вітчизняної школи.

Дисертація Бронішевської Оксани Василівни є завершеним, самостійним науковим дослідженням, присвяченим актуальній для загальної педагогіки та історії педагогіки проблемі, яка відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, пп. 6, 7, 8 та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 і може бути рекомендована до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Рецензент

кандидат педагогічних наук, доцент,
професор кафедри технологічної освіти
УДУ імені Михайла Драгоманова

